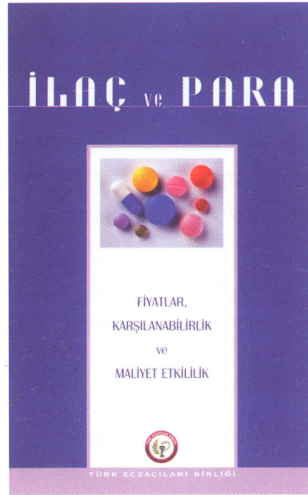

PROJESİZ

1 996 yılının Eylül ayında bir proje uzmanının işe alınmasıyla Tasarım ve Geliştirme Çalışma Grubu'nun ilk adımı atılmış oldu. O zaman Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti, Çankaya Belediyesi'nden kullanım hakkını almış olduğu arsa üzerinde bir Madde Bağımlılığı Merkezi kurma çalışmasına yeni başlamıştı. Bu Merkez Heyeti'nin ilk projesi idi. Proje üzerinde iki yıl kadar çalışıldıktan sonra, Madde Bağımlılığı Merkezi açıldı ve Hacettepe Üniversitesi'ne devredildi. 1997 yılı başında İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı ve İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi'nin teklifi üzerine geliştirilmiş ortak bir proje olan Aile Planlaması Alanında Eğitici Eğitimi Projesi'ne başlandı. Bu proje çerçevesinde tüm Türkiye'den 60 kadar eczacı Aile Planlaması Eğitici unvanı aldı. Ancak projenin esas önemi, eğitici eğitimi modelinin sürdürülebilirliğini göstermek oldu. 2000 yılına kadar eğitici eğitimi modeli kullanılarak Ağrı ve Analjezikler, HIV/AIDS, Bronşiyal Astma, Hipertansiyon alanlarında da eğitimler yapıldı. Bu eğitimlerle 200'e

yakın eczacı edindikleri bilgileri diğer eczacılara ve topluma aktarabilir duruma geldiler. Eğitimlerin tamamı o zaman adı Ar-Ge Birimi olan Tasarım ve Geliştirme Çalışma Grubu tarafından planlandı, organize edildi ve HIV/AIDS projesi hariç olmak üzere yetişkin eğitimi ve Türkiye'de duruma ilişkin bilgiler yine Tasarım ve Geliştirme Çalışma Grubu uzmanları tarafından verildi. Bu sırada, uzmanlar dediğimiz kategori topu topu iki kişiden oluşmaktaydı. Diğer yandan Çalışma Grubu 1996-2003 yılları arasında bir dizi araştırma projesi de yürüttü: Ağrı ve Analjezikler, Hipertansiyon Prevalansı, Talep-Hizmet Korelasyonu, Eczacı Profili, eczacılık mesleğinde cinsiyet örüntüleri, Eczacılık Eğitimi Değerlendirmesi gibi tüm Türkiye'yi kapsayan çok büyük örneklemelerle çalışılan projeler yapıldı. Eğitim ve araştırma projelerinin hepsi hasta bilgi broşürleri, eczacılar için el kitabı ve araştırma raporları gibi formatlarda yayına hazır hale getirildi. Bütün bunların sonucunda Tasarım ve Geliştirme Çalışma Grubu TEB Yayınları'na bir araştırma dizisi ve bir de eğitim dizisi adları altında otuzdan fazla kitap kazandı. Bizim çok değerli bulduğumuz ve uzmanlar olarak özgüvenimizi tam bir biçimde kazandığımız proje ise Kan ve Kan Ürünü Reçetelerinin Eczaneler Arasında Eşit Dağıtım Projesi idi. Türkiye'de yaşanan çok ciddi bir soruna müdahale ettik ve önerdiğimiz yöntem tüm Türkiye'de kullanılmaya başlandı. Üstelik bu yöntem, diğer reçetelerin de eşit dağıtılması sistemine geçiş bakımından da bir ısınma sayılabilir.

2001 yılında bir eczacının da aramıza katılması ile (Uzm.Ecz.Caner Eryol) uzman sayımız üç oldu, Avrupa Birliği'ne uyum konusundaki çalışmalar, reçete dağıtımı, kontrolü gibi alan sayısı arttıkça Çalışma Grubu'nun işleri de büyük bir hızla artıyordu. Kendini eczacılıktan çok bilgisayar bilimlerine adanmış eczacımızın uzman grubuna katılması, Çalışma Grubu'nun teknolojik bir sıçrama

OLMAZ!

TEB TASARIM ve GELİŞTİRME ÇALIŞMA GRUBU

gerçekleştirmesini sağladı. Artık tüm Türkiye'deki eczacılarımıza yönelik önçalışmalarımız için kullandığımız anketlerimizi doğrudan web üzerinden ve sıfır maliyetle yapabiliyoruz.

Bu arada gidenleri anmadan geçmeyelim: Hasan Deniz ve Özlem Özkan, farklı mesailer vermekle birlikte, Çalışma Grubu'na ciddi katkıları olan arkadaşlarımız.

2004 yılı ise Tasarım ve Geliştirme Çalışma Grubu'nun büyüme ve kurumsallaşma yılı oldu. Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği'nin Üreme Sağlığı Programı'na iki proje ile başvurduk ve ikisi için de destek almayı başardık. Bu projeler iki yıl sonra tamamlandığında, eczacılık mesleğinin toplumsal yönünün çok daha güçlü ve altı çizilmiş bir hale geleceğine inanıyoruz.

Diğer yandan, hemen gelenleri ve gidip de geri gelenleri sayalım: Her şeyden önce, Tasarım ve Geliştirme Çalışma Grubu'nun işlerinin önemli bir kısmını oluşturan Avrupa Birliği mevzuatına uyum çalışmalarını yürütecek ve takip edecek bir uzman ihtiyacımızı Gökçehan Daçe'nin işe alınması ile karşılamış olduk. Ecehan Balta bir yıl aradan sonra işe yeniden başladı. Ecz.Vildan Özcan ve Ecz.Murat Işık da esas olarak Avrupa Birliği projelerinde çalışmak üzere uzman grubuna katıldılar. Böylece Çalışma Grubu beş kişiyle tarihinin en kalabalık sayısına ulaşmış oldu.

Şimdi önümüzde yine çok sayıda kitap, iki yıl için yürütülecek iki proje, yine AKTT'den yanıt beklediğimiz diğer iki proje, istatistik derlememiz, FIP çevirilerimiz, TEB Haberler ve MİSED'e verdiğimiz katkı, çeşitli raporlar ve değerlendirmelerle dolu bir dönem var. Her zamanki gibi yoğun ama keyifliyiz. Hem eczacılık mesleğine hem de toplumsal yaşama dönük yapılan bazen küçük, bazen büyük ama her zaman nitelikli katkılarda bizim de tuzumuz oluyor. Önemli olan da bu değil mi zaten!

Tasarım ve Geliştirme Çalışma Grubu'nun şu anda yürütmekte olduğu projeler ise şöyle:

Ankara Bölgesi Eczane Teknisyeni Eğitimi Projesi

(Aktif İşgücü Programı Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği Merkezi Finans ve İhale Birimi hibesi ile)

İstanbul Bölgesi Eczane Teknisyeni Eğitimi Projesi

(Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği Merkezi Finans ve İhale Birimi Aktif İşgücü Programı hibesi ile)

Üreme Sağlığı Hizmetlerinin Sosyal Pazarlama Yaklaşımı ile Eczacılar Tarafından Desteklenmesi Projesi

(Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği Üreme Sağlığı Programı hibesi ile)

Savunuculuk, Eğitim ve Hizmetlere Ulaştırma Yolu ile Anne Sağlığının İyileştirilmesi Projesi

(Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği Üreme Sağlığı Programı hibesi ile)

Farkındalık Yaratma ve Eğitim Yolu ile Akılcı İlaç Kullanımını Sağlama Projesi

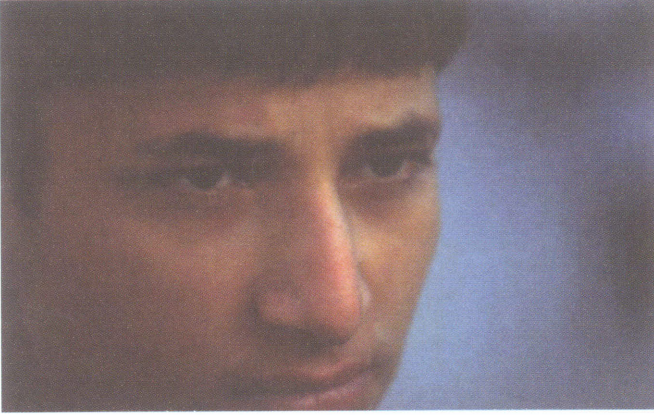
(T.C. Sağlık Bakanlığı ve Milli Produktivite Merkezi ile)

Diyarbakır Madde Bağımlısı Sokak Çocukları Eğitim Tedavi ve Yaşam Merkezi (Yaşamevi)

(T.C. Diyarbakır Valiliği ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile)

Düşler ve Sokak: DİYARBAKIR'da

UNICEF sokak çocuklarını; zamanlarının büyük bir kısmını sokakta geçiren, herhangi bir korumadan ve yetişkinlerin doğrudan desteğinden yoksun çocuklar olarak tanımlamaktadır ve bunları 3 kategoride gruplandırmaktadır:

- 1. Grup:** Sokakta çalışan ve aileleriyle düzenli bağı olan ve onlarla yaşayan sokağa aday çocuklar
- 2. Grup:** Yetersiz veya düzensiz aile desteğine sahip ancak sokakta bulunan çocuklar
- 3. Grup:** Sokağı mekan edinmiş, çoğunlukla bir uçucu madde bağımlısı olan ve işlevsel bir aile desteği olmayan çocuklardır.

Kalkınmanın en önemli unsurlarından biri yüksek nitelikli nüfusun varlığıdır. Toplumun tüm kesimlerinin insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürülebilirliklerinde sağlık, eğitim, barınma, istihdam, örgütlenme ve uygun çevre olanaklarının sağlanması önemli rol oynamaktadır.

Çocukların toplumsal ortamda sağlıklı bir kişilik oluşturmaları, bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı bir gelişim göstermeleri açısından okul, çevre, aile ve ev ortamı önemli bir rol oynamaktadır.

Dünyanın bir çok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de çocukların ihtiyaçları eşit bir biçimde karşılanamamakta ve her çocuk için gelecek sağlama yönündeki çabalarda pek başarı sağlanamamaktadır. Yaşanan sorunların içinde en önemlisi olarak madde bağımlılığı sorunu ortaya çıkmaktadır.

“Madde bağımlısı çocuk” olgusu karmaşık bir olgu olup, bağımlılık çocuğu evden koparmakta, suça itmekte, sokakta başıboş dolaştırmakta ve çocuklar bu işlemleri farklı yerlerde yapmak için sürekli yer değiştirmektedirler.

Madde bağımlısı çocuk, yaşadığı çevre ve mekanlarda halk sağlığını ve çevre sağlığını tehdit etmektedir. Bu madde bağımlısı sokak çocukları fiziksel ve cinsel istismar, şiddet, suç işlemeye zorlama, yaralanma, kaçırılma, kronik ve tehlikeli hastalıklara yakalanma riskleri taşıdığı gibi farklı suç örgütleri ve çetelerin eline düşerek toplumsal yapının bozulmasında önemli rol oynamaktadırlar.

DİYARBAKIR'DA SOKAK

Diyarbakır, 1990'lı yıllardan itibaren zorunlu ve isteğe bağlı yaşanan göçler nedeniyle hane halkı sayısı ve çocuk sayısının en yüksek olduğu şehir haline gelmiştir. Genel nüfus yanında kadın nüfusunun eğitim düzeyinin düşük olması çocuk eğitimine olumsuz olarak yansımıştır. Ayrıca, ailede çocuk sayısının yüksek, gelir düzeyinin düşük olması, çocukların bir ekonomik obje olarak algılanmasına sebep olmaktadır. Bu da çocukların eğitimini tamamlamadan hızla informel çalışma yaşamına girmesine ve beraberinde sokaklarla tanışmasına neden olmaktadır.

Kent merkezinde sosyal değer yargılarının göçün de yarattığı etki ile karmaşıklaşması, sosyal denetimi olumsuz etkilemekte, çocukluktan başlayarak her birey sorunu kendi çabası ve bildiği yollarla gidermeye zorlanmaktadır ve bu yollar da genelde; çalışmak, suça karışmak, madde kullanmak olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca kent merkezinde okul sayısının azlığı, mevcut okulların çok üzerinde öğrenci kabul etmesi, okula giden çocukların da tam olarak okullaşamamasına neden olmaktadır.

Bundan dolayıdır ki Diyarbakır'da sayısı her geçen gün artan, ileride topluma bedelini ödetme potansiyeline sahip nice mutsuz çocuk yetiştirilmekte olup, zaman içinde tüm Türkiye'yi etkileyecek bu risk altındaki çocuklar sorunu her geçen gün büyüyerek çok ciddi boyutlara ulaşmaktadır.

Bugün Diyarbakır'da çocuk ve erişkin gençlik yönünden bakıldığında bir grup vardır ki bırakın yaşamayı, ilerlemeyi, ayakta kalma ve hayatta kalma şansları bile hızla tükenmektedir.

Şunu hiçbir zaman unutmamalıyız ki; “Hiçbir şey mutsuz bir çocukluk geçirmekten daha kötü değildir.”

SOKAĞA DEVAM: MADDE BAĞIMLILIĞI

Türkiye'de sokakta çalışan çocukların büyük kentlerin önemli bir sorunu olması, 1990'lı yıllarda Güneydoğu Anadolu'dan yoğun bir göçün yaşanması ve bunun sonucunda artan sokakta çalışan ve uçucu madde bağımlısı çocuk sayısı olarak ortaya çıkmaktadır.

DÜŞLERİN GERÇEKLEŞMESİ

Gerek göç alması ve gerekse göç vermesi anlamında Diyarbakır büyük önem taşımaktadır. Diyarbakır il nüfusunun %60'ını 0-18 yaş grubu oluşturmaktadır.

1997 yılında Diyarbakır'da yapılan bir araştırmada çok güç koşullar altında çalışan 2.300 sokakta çalışan çocuk tespit edilmiştir. Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 2000-2001 eğitim ve öğretim yılında il merkezinde 32 ilköğretim okulunda ve 5 lisede yaptığı araştırmada ise 5.451 çocuğun sokakta çalıştığı tespit edilmiştir.

Bu süre içerisinde yoğun göç almaya devam eden Diyarbakır'da toplumda ve ailede değişimler yaşanmakta; yoksul olan ve yoksullaşan ailelerin çocukları sokak çocuklarının artmasının en önemli nedenlerinden biri haline gelmektedir.

Bugün kent merkezinde 10.000 sokak çocuğu bulunmaktadır. Bu sokak çocuklarının her yıl yaklaşık 2.000 tanesinin başta üç büyük ilimiz olmak üzere Batı illerine çalışmak ve yaşamak için göç ettikleri tahmin edilmektedir. Buna karşılık Diyarbakır'da Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu bünyesinde kurulan 75.Yıl Gençlik Merkezi'nde yaklaşık 850 sokak çocuğuna sosyal hizmet desteği verilmeye çalışılmaktadır. Bunun dışında bu çocukların tedavisine yönelik başka bir merkez bulunmamaktadır.

Yapılan araştırmalar göstermiştir ki, bugün tespit edilmiş olan madde bağımlısı sokak çocuklarının tamamı yoksul ailelerdendir.

Sokağa ve suça itilen bu çocukların tedavi edilmeleri, barınmaları, beslenmeleri, istismardan uzak tutularak korunmaları ve eğitilerek topluma kazandırılmaları, toplumsal barışın sürdürülmesi ve adil bir kalkınma açısından devletin, belediyelerin, kamu kurumlarının ve sivil toplum örgütlerinin öncelikli bir sorunu olmalıdır.

VE DÜŞLER: YAŞAMEVİ

Türk Eczacıları Birliği'nin Diyarbakır'da yapmayı planladığı TEB Yaşam Evi, Diyarbakır ilinde yaşayan madde bağımlısı çocuk ve ergenlerin tedavisini ve psikolojik-sosyal rehabilitasyonunu sağlamak, eğitimlerle kalifiye bir yapı ile iş becerisi ve iş kazandırmak,

ergenlerin sosyo-ekonomik statüsünde iyileştirmeler yapmak, sürdürülebilir bir rehabilitasyon modeli oluşturmak, ayrıca sosyal, hukuki ve ailevi açıdan destek sağlamak amacı taşımaktadır.

TEB Yaşam Evi faaliyete geçtikten sonra her yıl 300 çocuk bu merkezde tedavi edilecek, sosyal terapi, iş edindirme ve eğitim programlarına katılacaktır. Buradan çıkacak olan çocuk, tedavisi tamamlandığı gibi, okuma-yazma öğrenmiş ve her biri bir branşta iş ve meslek edindirme kursuna katılmış olacaktır.

Türk Eczacıları Birliği önderliğinde gerçekleştirilecek olan bu projede; Diyarbakır Valiliği 5 katlı bir merkezi bu iş için vermiş, ayrıca görevli tüm personelin teminini sağlamıştır. Diğer ana ortak olan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, restorasyon, personel ve araç teminini üstlenmiştir. Ayrıca Diyarbakır Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı bu merkezde sürekli eğitim yapma ve tıbbi destek verme kararı almıştır. Diyarbakır Tabip Odası tıbbi destek, Diyarbakır Barosu adli ve hukuki destek, İHD Diyarbakır Şubesi çocukların merkeze gelmesini sağlama, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şubesi tedavi gören çocukların sonraki yaşamını takip etme, KOSGEB ve TOSYÖV iş edindirme kursları açma konularında projeye destek olmaktadır. Ayrıca DİÇKOK (34 farklı örgütün oluşturduğu Diyarbakır İl Çocuk Koordinasyon Kurulu), gönüllü kuruluş ve kişiler bu projenin hayata geçmesi ile ilgili çalışacak olan önemli kilometre taşları olacaktır. Çok kısa sürede hayata geçecek olan bu proje, Türkiye'de ilk olup, sizlerin de desteğiyle iyi bir örnek proje haline getirilecektir.

